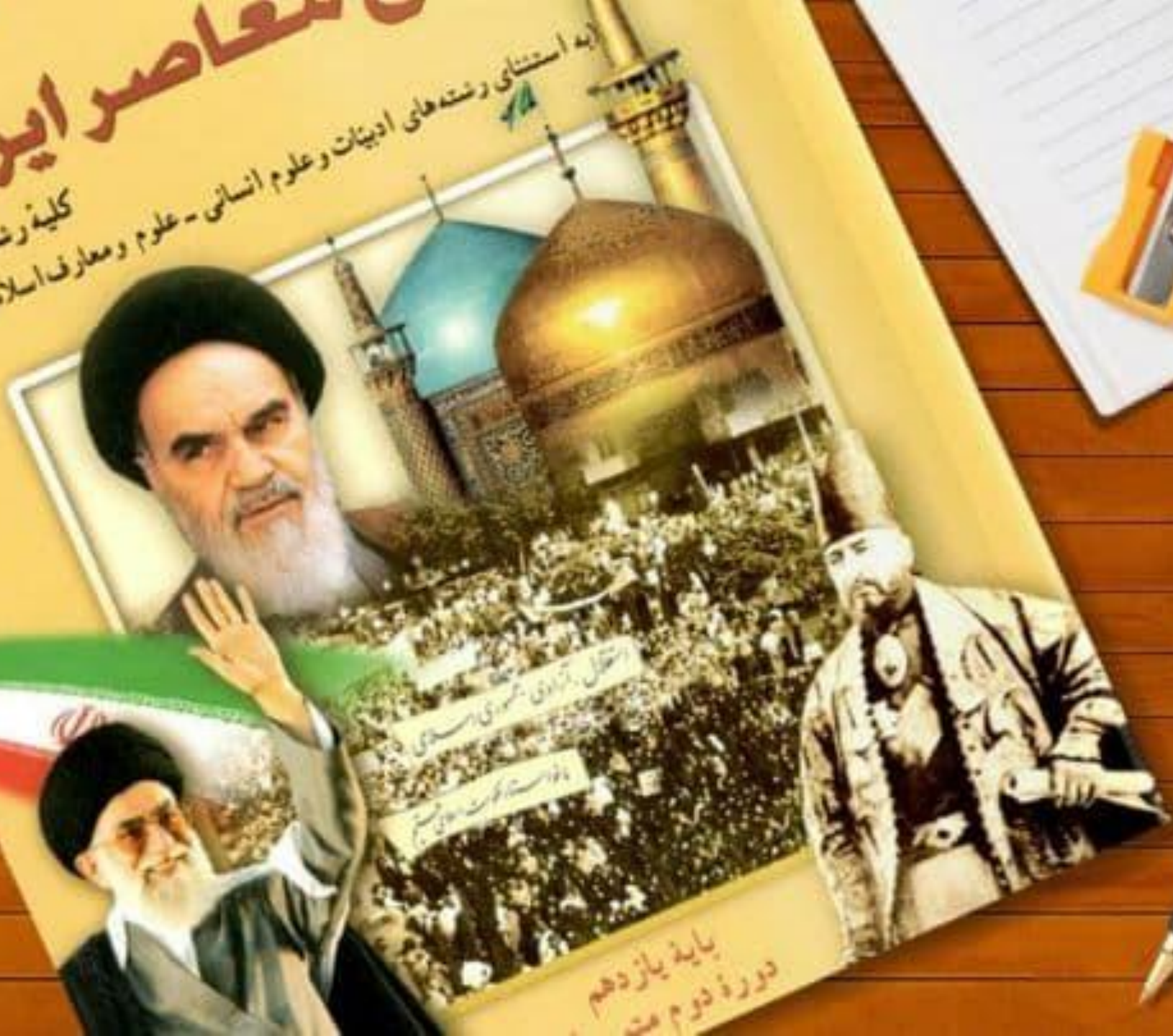

تفصیلات ایران

کلیه رشته ها

علوم و معارف اسلامی

به استثنای رشته های ادبیات و علوم انسانی - علوم و معارف اسلامی

باید یازدهم
دوره دوم متوسطه

پاورپوینت متن و تصویر درس ۱۷

@TarikheMan3

کد پاور: ۴/۱۷

تاریخ معاصر

پایه: کلیه یازدهمی ها (به استثنای علوم انسانی)

تهیه و تنظیم از: احمد اسدی اقدم – مرند (آذربایجان شرقی)

موضوع درس ۱

پیدایش نهضت روحانیت

و اوج گیری بیداری اسلامی

هدف کلی از این درس :

در این درس با چگونگی روی کار آمدن دولت اسد الله علم و اجرای اصلاحات مورد نظر آمریکا در ایران از قبیل تصویب نامه انجمن های ایالتی و ولایتی و انقلاب سفید آشنا می شوید و مخالفت و مقاومت روحانیت و مردم در برابر این اصلاحات را می خوانید.

رحلت

آیت الله بروجرودی

▪ با رحلت آیت الله بروجردی مرجع بزرگ تقلید شیعیان جهان در فروردین ماه ۱۳۴۰، شاه تصور کرد که زمینه برای جانشینی مرجع یا مراجع تقلید به جای آیت الله بروجردی وجود ندارد.

▪ از این رو فرصت را برای اجرای اصلاحات مورد نظر آمریکا مناسب دید.

▪ **سید حسین طباطبائی بروجردی** به مدت هفده سال مدیر حوزه علمیه مرجعیت عامه شیعیان را به مدت نزدیک به ۱۵ سال بر عهده داشت.

زندگینامه آیت الله بروجردی

▪ **آیت الله بروجردی از شاگردان مراجع بزرگی چون آخوند خراسانی، سید محمد کاظم یزدی و جهانگیر خان قشقایی بود.**

▪ **در دوره زعامت و مرجعیت تامه وی، حوزه علمیه قم از جریان بیداری اسلامی باز نماند و همچون دانشگاه بر آن تأثیر گذاشت و از آن تأثیر پذیرفت و نقش بسیار مهمی در حفظ جامعه مسلمانان ایران از آفت ها و بحران های سیاسی و اجتماعی آن مقطع حساس ایفا کرد.**

▪ **بسیاری از افرادی که در شکل گیری انقلاب اسلامی نقش داشتند، از شاگردان ایشان بودند.**

رحلت آیت الله بروجردی در فروردین ۱۳۴۰

در سر اسیران و دنیای شیعه عزای عمومی اعلام شد

ساعت ۷ و ۲۰ دقیقه صبح امروز حضرت آیت‌الله العظمی بروجردی در قم بر صحن
ازادی ایستاد و بلافاصله در سر اسیران کشور اظهار تألم و تأثر نمود و عزای عمومی اعلام
شد و وزارت اطلاعات، بازرگاری، کسبه، معلمان و دانشجویان اعلام کردند - عزای
تأملاتش سه روز عزای عمومی اعلام کرده و دولت اعلامیه یاد

خروج کبوتران
حضرت آیت‌الله العظمی
کجهان تا که در این روز
حضرت آیت‌الله
بروجردی در ساعت ۷
۱۶ و ۱۵ و ۱۶ و ۱۶
تأملاتش

المرکز الاعلامی
تأملاتش

حضرت آیت‌الله العظمی بروجردی در صحن ازادی ایستاد و بلافاصله در سر اسیران کشور اظهار تألم و تأثر نمود و عزای عمومی اعلام شد و وزارت اطلاعات، بازرگاری، کسبه، معلمان و دانشجویان اعلام کردند - عزای تأملاتش سه روز عزای عمومی اعلام کرده و دولت اعلامیه یاد

المرکز الاعلامی
بزرگی در باره
تأملاتش حضرت
آیت‌الله

المرکز الاعلامی
بزرگی در باره
تأملاتش حضرت
آیت‌الله

کیهان

اعلامیه دولت
حضرت آیت‌الله العظمی بروجردی در صحن ازادی ایستاد و بلافاصله در سر اسیران کشور اظهار تألم و تأثر نمود و عزای عمومی اعلام شد و وزارت اطلاعات، بازرگاری، کسبه، معلمان و دانشجویان اعلام کردند - عزای تأملاتش سه روز عزای عمومی اعلام کرده و دولت اعلامیه یاد

فیضیه / حوزه علمیه قم

حضور و شرکت ماموران دولتی در مراسم ارتحال آیت الله بروجردی

بنیاد مطالعات تاریخ معاصر ایران
www.iichs.ir
Institute for Iranian Contemporary History

مراسم ارتحال آیت الله بروجردی / حضور و شرکت ماموران دولتی

اساتید گرانقدر آیت الله بروجردی

جهانگیر خان قشقایی

سید محمد کاظم یزدی

آخوند خراسانی

دولت اسدالله علم

نخست وزیر اسدالله علم

در تیر ماه ۱۳۴۱، شاه، **علی امینی** را به بهانه اختلاف بر سر بودجه نظامی بر کنار و **اسدالله علم** را که یکی از نزدیکان او بود، به نخست وزیر منصوب کرد.

برکنار شد

علی امینی

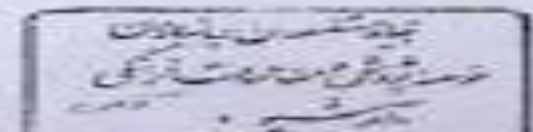

▪ **اسدالله خان عَلَم** امیر قاینات مشهور به اسدالله علم، یکی از مهم ترین چهره های سیاسی دوران محمدرضا شاه، وزیر دربار از ۱۳۴۵ تا ۱۳۵۶ و نخست وزیر ایران از سال ۱۳۴۱ تا ۱۳۴۲ بوده است.

بنیاد آید علم تخت نوب
 کفایت اطلاعات آری ما سوره
 نظر حسن کفایت و اعتمادی که در امور شاکت **پنجونم** برجسته
 دستخط بصیرت تخت وزیر مغلوب بشوید و مقدرید که **تیسین** تیشی
 فورا

مطالعات لازم پس آورده و توجیه و اطلاع بفرمایند. کاخ مراد ۲۹ مرداد ۱۳۴۲

انتصاب اسدالله علم به نخست وزیری

تغییر در قانون

انجمن های ایالتی و ولایتی

متن قانون

انجمنهای ایالتی و ولایتی

انجمن های ایالتی و ولایتی در ایالات و ولایات حق وضع عوارض دارند

●
انجمن های مذکور در مصرف اعتبارات فرهنگی بهداشتی ، ارتباطی و کشاورزی حق رسیدگی

کیل د هید

تغییر در قانون انجمن های ایالتی و ولایتی

قانون انجمن های ایالتی و ولایتی در اولین دوره مجلس شورای ملی به منظور تشکیل شوراهای استان و شهرستان به تصویب رسیده بود و تا زمان نخست وزیری اسدالله علم این قانون بدون تغییر مانده بود.

قانون مذکور در مهر ۱۳۴۱ توسط هیئت دولت تغییر کرد که براساس آن ، شرط مسلمان بودن و سوگند به قرآن مجید از شرایط انتخاب شوندگان حذف شدند.

قانون انجمنهای ایالتی و ولایتی

مصوب رجب الثانی ۱۳۲۵ شمسی

فصل اول - در تشکیل انجمنهای ایالتی

- ۱- ایالت قسمتی از ممالک است که دارای حکومت مرکزی و ولایات، حاکم نظیرین جزو است.
- ۲- در هر ایالتی انجمنی موسوم به انجمن ایالتی بتفصیل ذیل تشکیل میشود.
- ۳- اعضای انجمن ایالتی مرکب میشود از منتخبین کرسی ایالت و توابع آن و بیعوثیتی که از انجمنهای ولایتی فرستاده میشوند.
- ۴- عدد منتخبین کرسیهای ایالت دوازده نفر خواهد بود و عدد بیعوثیتی که از ولایات، جزو و بکرسی، ایالت فرستاده میشوند موافق عدد ولایات حاکم نشین جزو خواهد بود. باین معنی که هر یک از انجمنهای ولایتی فقط یک نفر از میان خودشان یا اکثریت آراء یا اقلیت حکومت انتخاب نمود. با اعتبارنامه یا معنای انجمن ولایتی یا انجمن ایالتی میفرستند.
- ۵- ایالتی که در قلمرو ایالتی حکومت دارد میتواند یک نفر منتخب یا انجمن

حذف شدن سوگند به قرآن از شرایط انتخاب شوندگان

تحلیف یعنی سوگند خوردن / قسم خوردن

سنجش میزان حساسیت علما و توان مذهبی مردم ، هدف نهایی شاه از تصویب نامه انجمن های ایالتی و ولایتی

کتابخانه مجلس شورای اسلامی (موسسه مطالعات و تحقیقات)

در برامون تصویب مقبولت و نحو اقداماتی که میباید انجام گیرد بمذاکره پرداختند
آقایان عقیده داشتند خطری عظیم زیانت مقدسه اسلام و قرآن مجید را تهدید
میکند دولت دانسته یا ندانسته دست باین خطر زده است.

چون نگرانی دین مبین اسلام و پاسداری قرآن مجید بمهمه مراجع تقلید و
زعمای مسلمین میباشد و آنها هستند که باید تکلیف مردم را روشن ساخته و بسوق
باشک و مداربائی را بسما بر آورند لذا تقسیم گرفتند تصبیح فرائض اقدام جدی بعمل آورند
و جلوائین میل بنیان کن را هر چه زودتر بگیرند.

آیات عظام نامبرده بالاخره پس از شروع تبادل نظر باین نتیجه رسیدند که
این خطر مقدمه خطرات بزرگتر و سرالوجه و پیشرو بیشتری بقانون اساسی برای
تضعیف اساس دین و تزلزل ارکان ایمان مسلمین است. بدین لحاظ فردای آن شب
مراکت اعتراض خود را نسبت بقواری که دولت در تصویب نامه خود تغییر داده بود
تلگرافی با اطلاع اعلی حضرت جماعتی رسانده و از دولت بشکایت نمودند.

تلگرافی حضرت آیه الله خمینی میسر

بسم الله الرحمن الرحیم

حضور مبارک اعلی حضرت همایونی

پس از اعدا محبت و محابوری که در روزنامه منتشر است دولت در اجتهاد ایالتی و
ولایتی اسلام را در برآی دعوت گان و مستعین شرط نکرده و بر نایا حواری داد است و این امر
بوجب نگرانی علماء اسلام و سایر طبقات مسلمین است بر خاطر همایونی مکتوب آیت که اصلاح
سلطنت در حفظ احکام دین مبین اسلام و آرامش قلوب است مستقر است امر فرمائید مقلدین را
که مخالفه یا استنقسه و منقلب دعوی سلطنت است از برنامه های دولت و حزبی حذف نماید
تا موجب دعا گوئی ملت مسلمان شود.

الداعی روح الله الموسوی الخمينی

تلگرافی حضرت آیت الله شریعتمداری

بسم الله الرحمن الرحیم

پیشگاه رفیع اعلی حضرت همایون شاهنشاه ابلاغ بلا بود تقسیم ادب بطوریکه
دو روزنامه منتشر کرده اند دولت در حسن تصویب نامه لایحه اجتهاد ایالتی و ولایتی
شرط انعام و شرط ناکو در برآوردن دعوت و انتخاب شونده انباء نبودند ضمناً رأی دادند و
انتخاب شدن را بیکله افرامند (امروز و فردا) داد است خطری است که این تقسیم دولت
مخالف با موازین شرعی است و با نتیجه مخالف بقانون اساسی است و صلاح است دولت نسبت
لذا خواهش میکنم که دستور کنید فرمائید دولت هر دو روزنامه مذکور را اصلاح نماید.

الاحقر سید کاظم شریعتمداری

تلگرافی حضرت آیت الله گلپایگانی

بسم الله الرحمن الرحیم

تهران - حضور مبارک اعلی حضرت همایونی دامت عظمته
بعد از اعدا اجتهاد و ولایتی بطرف مصلحت عالی و دین مبین اسلام و امنیت و استقلال
مملکت و صدق توجه خاطر ملوکانه در مورد پیشترت که از طرف دولت بعنوان لایحه قانونی
صادر میشود و در ضمن تصویب نامه اجتهاد ایالتی و ولایتی که در مواد آن مصلحت مملکت
و انتظامی باقر این حکم مشروح شد حضرت عظمی مراتب عنایت علیها و آله و سلم را بابت تقسیم
مضموناً در مورد شرط انعام و مره بون انتخاب شوند و انتخاب کنند باعث نگرانی و سوء
انتظام است. مستعنی است با اعتنائی که همواره بحفظ جهات اسلامی و مملکتی اظهار
فرموده اید دولت را از این گونه اقدامات منوع و امر به امرات جهات اسلامی را بیکله بایست
مملکتی صادر فرمائید و نایا و نایا آنکه همانند متعال سلطنت خود را از خطرات محفوظ و
هوومسلمین را در اعلام کلمه دین و نایا بیدقهای و لایحه موقوف و منظور دارد.

محمد رضا الموسوی گلپایگانی

متن تلگرافی حضرت آیت الله نجفی چاب نشده بود و بملت عرضه گشت
و سفر به تهران متأسفانه بدست نیامد.

بعد از مشاهده این تلگرافات و اطلاع مردم از اقدام آقایان آیات عظام
حوزه علمیه قم؛ يك نوح نگرانی توأم با مسرت در میان عموم اهالی پدید آمد
نگرانی از این جهت که از سر انجام عمل دولت که با عکس العمل شدید مراجع تقلید
مواجه گشته بود ناراحت و متحیر بودند؛ و مسرت باین علت که می دیدند زعمای

(۱) استامانک در طبع دوم چاپ خواهد شد

۰۰۴۷۹۰۱۵

تلگراف علما به شاه در باره لغو تصویب نامه انجمن های ایالتی و ولایتی

سید روح الله خمینی

اولین رهبر و ولی فقیه ایران و از مراجع تقلید شیعه و بنیان گذار جمهوری اسلامی ایران

اعتراض امام و علما به تصویب نامه انجمن های ایالتی و ولایتی

این تصویب نامه اعتراض علما و مردم مسلمان ایران را برانگیخت.

امام خمینی علمای طراز اول قم را به نشست ها و گفت و گوهای متعدد برای لغو این تصویب نامه فراخواند.

وی با تشریح نقشه های استعمار و توطئه های آنها مسئولیت علما را در قبال صیانت از اسلام و استقلال کشور یادآور شد و مقرر شد با ارسال تلگرام هایی به شاه، لغو فوری تصویب نامه مذکور درخواست شود.

مبارزه پی گیر امام خمینی، مراجع تقلید و دیگر علما سرانجام شاه و دولت را وادار به عقب نشینی و اعلام لغو تصویب نامه کرد. شاه در اجرای سیاست اسلام زدایی با شکست مواجه شد.

اعتراض امام و علما به قانون انجمن های ایالتی و ولایتی

- این حرکت هماهنگ علما که به نهضت دو ماهه روحانیون شهرت یافت، اولین پیروزی سیاسی ملت ایران به رهبری امام خمینی بعد از کودتای ۲۸ مرداد بود.
- برخی از علمای قم این اقدام را کافی دانستند، اما امام خمینی با هوشیاری به تشریح اهداف پشت پرده رژیم پهلوی پرداخت و ماهیت دخالت آمریکا و صهیونیسم را در امور مملکت افشا کرد.
- ابعاد و عمق مبارزات امام خمینی فراتر از لغو تصویب نامه بود. ایشان در اعلامیه ها و سخنرانی بعدی خود اعلام خطر کرد که اسلام و استقلال مملکت و اقتصاد ایران در معرض توطئه صهیونیست هاست و تا رفع این خطرها نباید از پا نشست .
- امام خمینی با دور اندیشی قصد داشت با استفاده از فرصت به وجود آمده مبارزه دامنه داری را برای سرنگونی رژیم وابسته شاه و قطع سلطه آمریکا و اسرائیل و تشکیل حکومت مستقل و مردمی پایه ریزی کند.

امام خمینی معتقد بود تصویب لایحه انجمن‌های ایالتی و ولایتی، "مقدرات مسلمین را به دست غیر مسلمانان مانند یهودی‌های بهایی" می‌سپارد

تهران - جناب آقای اسدالله علم

عطف به تلگراف سابق اشعار می دارد، معلوم می شود شما بنا ندارید به نصیحت علمای اسلام که ناصح ملت و مشفق امتند، توجه کنید؛ و گمان کردید ممکن است در مقابل قرآن کریم و قانون اساسی و احساسات عمومی قیام کرد. علمای اعلام قم و نجف اشرف و سایر بلاد تذکر دادند که تصویبنامه غیرقانونی شما برخلاف شریعت اسلام، و برخلاف قانون اساسی و قوانین مجلس است.

اگر گمان کردید می شود با زور چند روزه قرآن کریم را در عرض «اوستا»ی زرتشت، «انجیل» و بعض کتب ضاله قرار داد، و به خیال از رسمیت انداختن قرآن کریم، تنها کتاب بزرگ آسمانی چند صد میلیون مسلم جهان، افتاده اید و کهنه پرستی را می خواهید تجدید کنید، بسیار در اشتباه هستید. اگر گمان کردید با تصویبنامه غلط و مخالف قانون اساسی می شود پایه های قانون اساسی را که ضامن ملیت و استقلال مملکت است، سست کرد و راه را برای دشمنان خائن به اسلام و ایران باز کرد، بسیار در خطا هستید.

اینجانب مجدداً به شما نصیحت می کنم که به اطاعت خداوند متعال و قانون اساسی گردن نهید، و از عواقب وخیمه تخلف از قرآن و احکام علمای ملت و زعمای مسلمین و تخلف از قانون بترسید؛ و بدون موجب، مملکت را به خطر نیندازید؛ و آلا علمای اسلام تبع الهدی.

امام خمینی / تلگرام به محمد رضا شاه

روح الله الموسوی الخمينی

قانون شد انجمن های ایالتی و ولایتی

عقب نشینی و اعلام لغو قانون بوسیله دولت علم

فانچ

مذاکرات ما با کنسر سیوم رضایتبخش بود

بگهوار هر داختمه هر مالنگله اصل...
فکر و فکر طرف من بودا...

میایوان نورمان
برای نورمان...
دانشگاه نورمان...
اصلاح است...

بگهوار هر داختمه هر مالنگله اصل...
فکر و فکر طرف من بودا...

تورک قنبر
با کنسر سیوم...

برای نورمان...
اصلاح است...

بگهوار هر داختمه هر مالنگله اصل...
فکر و فکر طرف من بودا...

بگهوار هر داختمه هر مالنگله اصل...
فکر و فکر طرف من بودا...

بگهوار هر داختمه هر مالنگله اصل...
فکر و فکر طرف من بودا...

برای نورمان...
اصلاح است...

بگهوار هر داختمه هر مالنگله اصل...
فکر و فکر طرف من بودا...

اعتراض مردم و مراجع چگونه قانون استعماری انجمن‌های «اتنی و ولایتی» را زمینگیر کرد؟

برگرداندن چرخ زمان به عقب!

تاریخ روز
اعلام کرده است
اعتراض آقایان
علماء روحانیون:

صویرنامه

انجمن‌های ایالتی و ولایتی اجرا نمی‌شود

در باره لایحه انجمن‌های ایالتی و ولایتی مجلس آینده تصمیم خواهد گرفت

● چون مجلس آینده در باره	روحانیون اصلی است	● دستجات مغرب	● دولت تصور میکرد شرکت	● با توجه به سوابق استکباری
تصمیم خواهد	● دولت از علماء بی‌غاطر حذف	سرمستاده دادند	زنان در عمران و آبادی	نماد
آقایان	اعتبار بی‌غاطر اینکه به	کرد	سور و استان خودشان	به ارسده ۱۷ لیون چهارم

Death to Israel

افشای توطئه صهیونیست ها توسط امام خمینی

ادامه مبارزه امام تا سرنگونی رژیم و قطع سلطه آمریکا

ترنگ پریم

انقلاب سفید

انقلاب سفید (انقلاب شاه و ملت)

▪ تصویب نامه انجمن های ایالتی و ولایتی مقدمه اجرای حرکتی در جهت خواست آمریکایی ها برای جلوگیری از نفوذ شوروی در ایران بود که بعدها از سوی شاه و دربار انقلاب سفید نام گرفت.

▪ بعد از لغو تصویب نامه انجمن های ایالتی و ولایتی، شاه در اثر فشار آمریکا، خود به میدان آمد و اعلام کرد قصد دارد اصول شش گانه به اصطلاح انقلاب سفید را به نظر خواهی (همه پرسی یا رفراندوم) بگذارد.

اعلام همه پرسی اصول ششگانه (به وسیله شاه بر اثر فشار آمریکا)

▪ همه پرسی یا رفراندوم. به فرانسوی: Référendum رأی گیری مستقیم از همه اعضای تشکیل دهنده یک سازمان یا جامعه

- **همه پُرسی یا رِفِراندوم** به فرانسوی: (Référendum رأی گیری مستقیم از همه اعضای تشکیل دهنده یک سازمان یا جامعه است برای رد یا تصویب سیاستی که رهبران یا نمایندگان پیشنهاد کرده اند.
- هدف همه پرسی پرهیز از قانون گذاری به زیان اکثریت جامعه است. در نظام های نمایندگی و پارلمانی جدید از همه پرسی تنها برای قانون تصویب اساسی یا تغییر اساسی در حکومت بهره می گیرند؛ ولی در برخی جامعه های کوچک برای همه امور رأی همگان پرسیده می شود

انقلاب سفید، انجام اصلاحات ظاهری اجتماعی و اقتصادی بدون اقدامات نظامی؛ یعنی **نقطه مقابل** **انقلاب سرخ** است. ماهیت استعماری داشت و در راستای حفظ منافع استعمارگران در منطقه خاورمیانه اعمال می شد.

انقلاب سفید

واکنش امام و علما به همه پرس‌های اصول‌شکانه

در این هنگام امام خمینی با آگاهی از اهداف شاه و نتایج زیان‌بار سیاست‌های مداخله‌جویانه آمریکا در ایران، مراجع و علمای قم را به شرکت در یک جلسه اضطراری فراخواند.

در این نشست پس از تبادل نظر تصمیم گرفته شد، برای اطلاع بیشتر در باره همه پرس‌های و اهداف آن از شاه توضیح بخواهند.

آیت‌الله روح‌الله کمالوند به نمایندگی از سوی مراجع و علما به دیدار شاه رفت.

در این دیدار، شاه به جای پاسخ به سؤالات مراجع و علما، زبان به تهدید گشود

مخالفت امام و علما با همه پرستی انقلاب سفید

آیت الله روح الله کمالوند ، نماینده اعزامی امام و علما

اصول ششگانه انقلاب سفید شاه

اصل اول: اصلاحات ارضی و الغای رژیم ارباب و رعیتی

اصل سوم: فروش سهام کارخانجات دولتی به عنوان پشتوانه اصلاحات ارضی

اصل دوم: ملی کردن جنگل‌ها و مراتع

اصل چهارم: سهم کردن کارگران در سود کارخانه‌ها

اصل پنجم: اصلاح قانون انتخابات ایران به منظور دادن حق رأی به زنان و حقوق برابر سیاسی با مردان

اصل ششم: ایجاد سپاه دانش

در خواست محمدرضا شاه از علما

محمدرضا شاه در دیدار با آیت الله کمال وند اعلام کرد: «اگر آسمان به زمین بیاید و زمین به آسمان برود، من باید این برنامه را اجرا کنم، زیرا اگر نکنم، از بین می روم» او ضمن شکایت از علمای ایران خواست تا به جای مخالفت، مانند روحانیون دیگر کشورها دعاگوی شاه کشورشان باشند. آیت الله کمال وند در پاسخ گفت: «علمای شیعه، در تاریخ هزار ساله خود، هیچگاه مأمور حکومت ها نبوده اند و نخواهند بود»

واکنش امام خمینی به تصمیم شاه

به دنبال پاسخ شاه، امام خمینی و علما دریافتند که شاه با حمایت آمریکا، به هر نحو ممکن مصمم به پیش برد و اجرای این برنامه است. امام خمینی طی سخنانی فرمودند: «اکنون طرف حساب علما شخص شاه است نه دولت؛ زیرا او در مرز مرگ و زندگی قرار گرفته و چنان که خود اظهار داشته عقب نشینی او به قیمت سقوط و نابودی اش تمام خواهد شد. باید توده ملت را از اهداف استعماری این لوایح آگاه کنیم»

تحریم رفتارندوم

و قیام مردم

تحریم رفتارندوم و قیام مردم

با انتشار اعلامیه امام خمینی و اعلامیه های دیگر از سوی سایر علما و مراجع نظیر آیت الله گلپایگانی، آیت الله مرعشی نجفی و آیت الله خوانساری نسبت به غیر قانونی بودن رفتارندوم (همه پرسی)، مردم تهران و قم و دیگر شهرستان ها به خیابان ها ریختند.

▪ دانشجویان دانشگاه تهران نیز با صدور اعلامیه ای اقدامات ضد اسلامی و غیر قانونی رژیم را محکوم کردند.

▪ بازار تهران تعطیل شد و مردم در قسمت های جنوبی شهر تظاهرات اعتراض آمیز به پا کردند.

رژیم برای کنترل اوضاع، تهران را به اشغال نظامی درآورد و به سرکوب مردم و هجوم به دانشگاه تهران پرداخت و تعدادی از روحانیون را دستگیر و روانه زندان کرد.

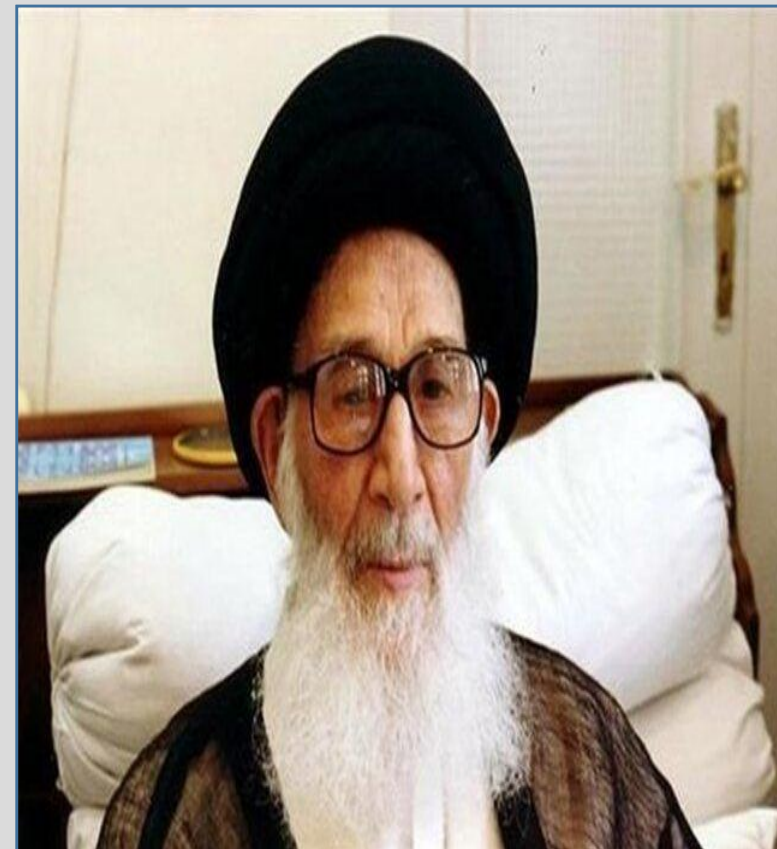
اعلام غير قانونی بودن همه پرسی انقلاب سفید

آیت الله خوانساری

آیت الله مرعشی نجفی

آیت الله گلپایگانی

محکومیت اقدامات ضد اسلامی رژیم توسط دانشجویان دانشگاه تهران

تعطیل شد

حمایت بازاریان تهران (اعلام غیر قانونی بودن همه پرسه)

تعطیل شد

سرکوب قیام بازاریان توسط ماموران رژیم پهلوی / تهران

سرکوب قیام بازاریان توسط ماموران رژیم پهلوی / تهران

نهضت آزادی

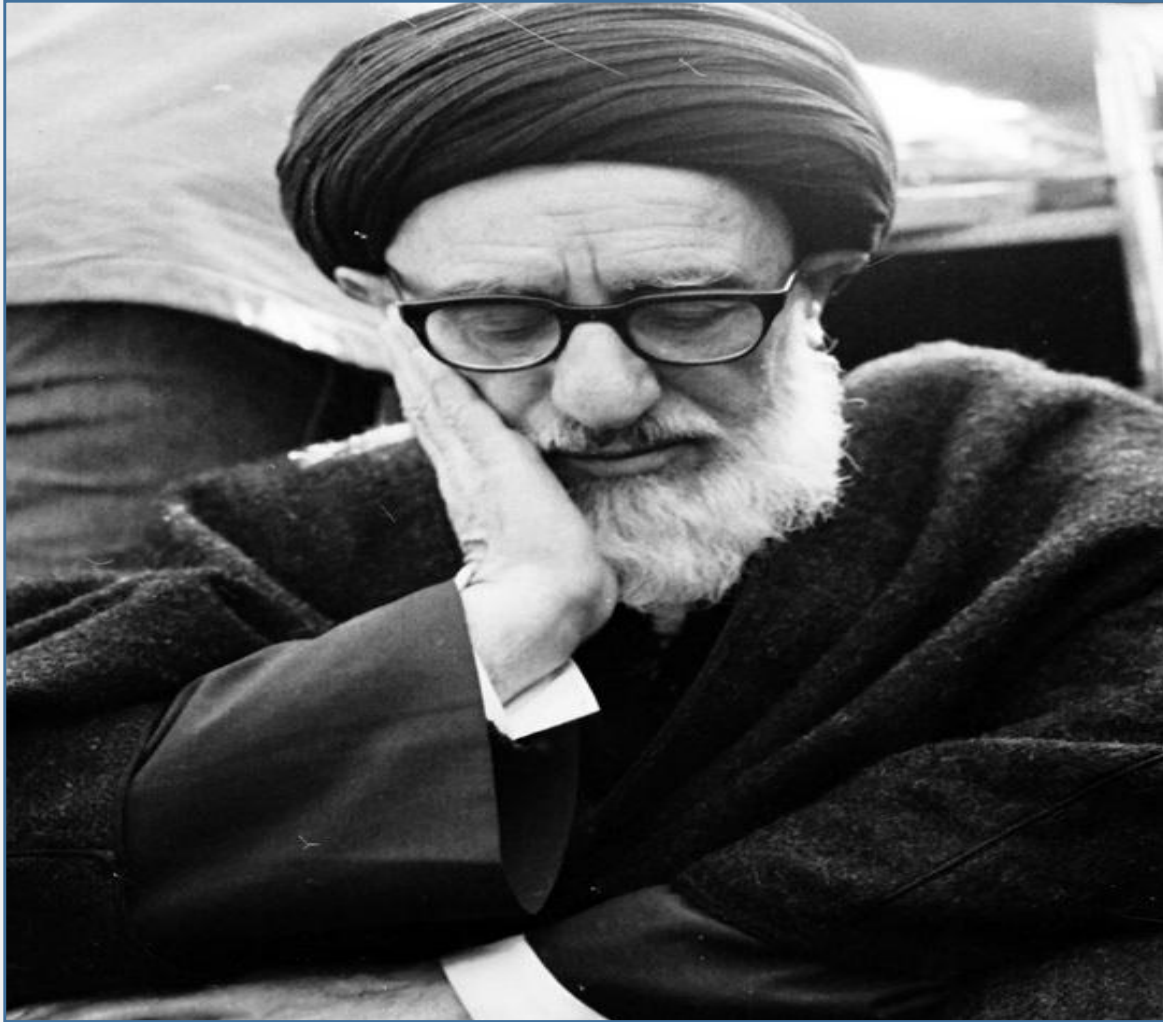
در کنار مخالفت علما و روحانیون، **نهضت آزادی** نیز با لایحه انجمن های ایالتی و ولایتی و برگزاری رفراندوم مخالفت کرد.

این **تشکل سیاسی - مذهبی** پس از دیدار با مراجع قم و با صدور اعلامیه ای، به دفاع از نهضت روحانیت برخاست و **مشی سیاسی خود را از جبهه ملی متمایز کرد و به افشای ماهیت اصلاحات شاه، کندی و انقلاب سفید پرداخت.**

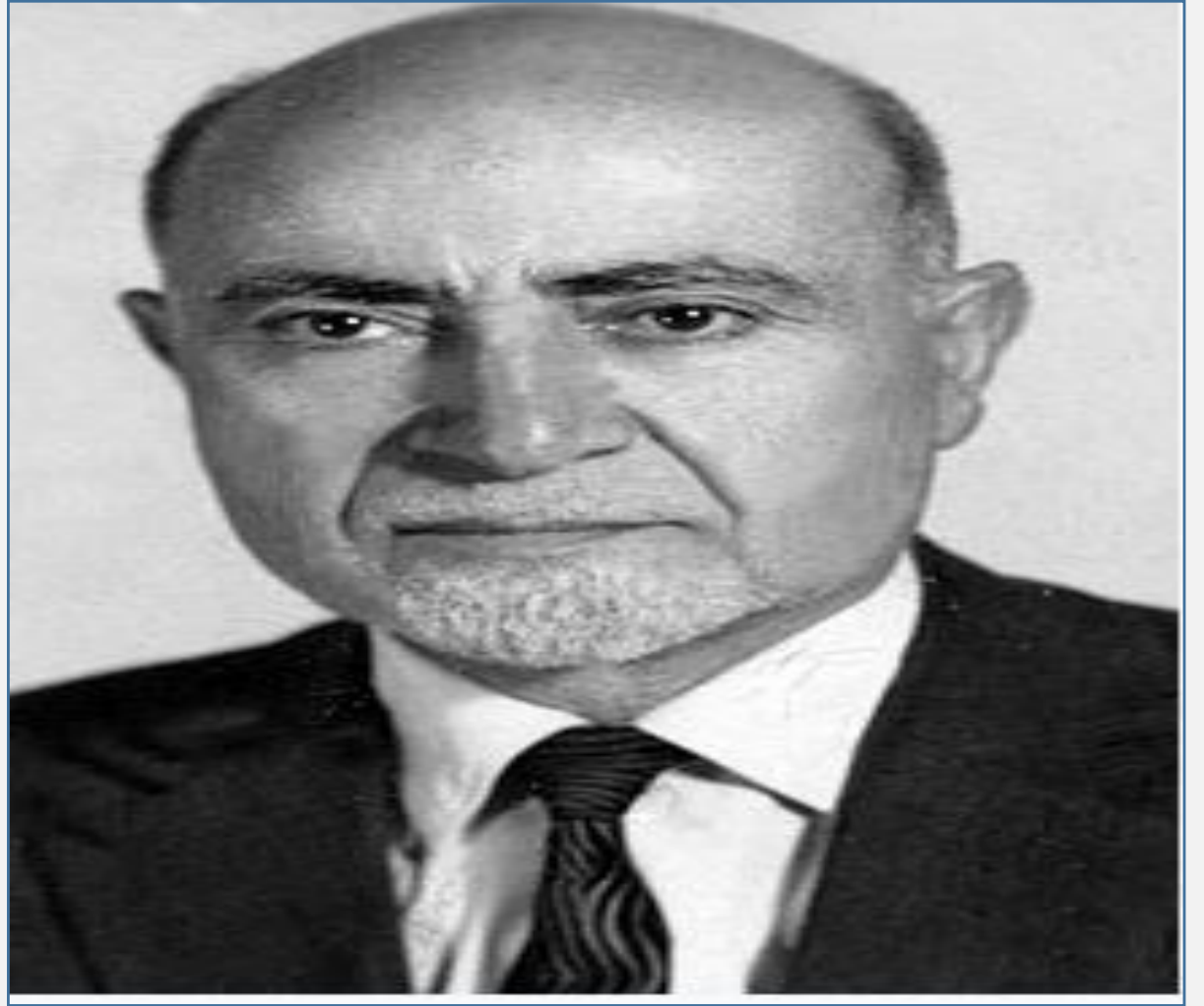
بعد از مخالفت نهضت آزادی با همه پرسى، رهبران آن از جمله **مهندس بازرگان و آیت الله طالقانی دستگیر شدند.**

آنها تا پس از قیام ۱۵ خرداد در زندان باقی ماندند اما **جبهه ملی اصلاحات** تنها به شعار «اصلاحات آری، دیکتاتوری نه» اکتفاء نمود.

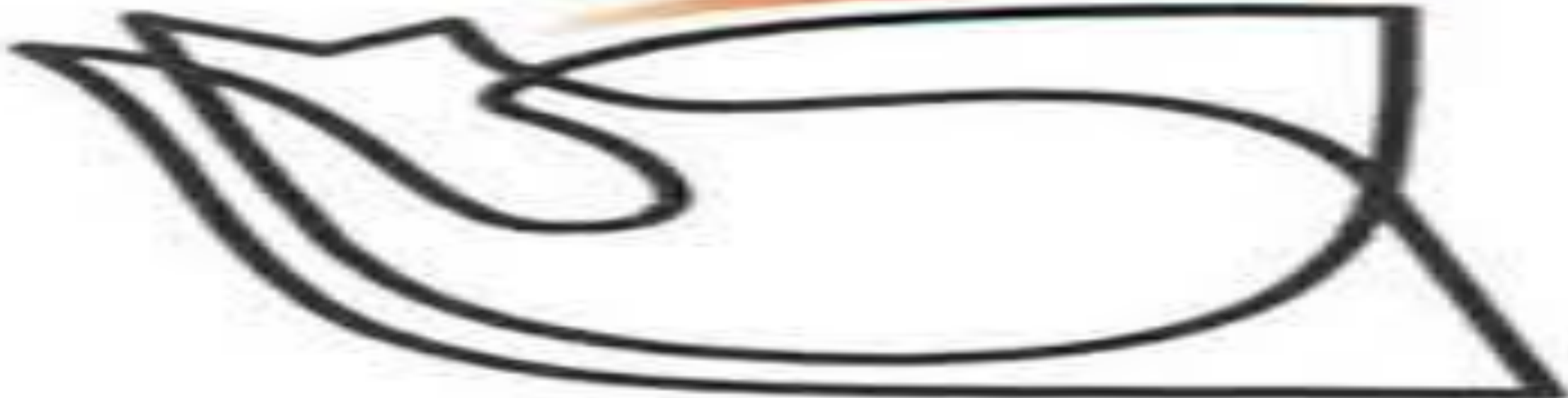

آیت الله سید محمود طالقانی

مهندس مهدی بازرگان

نهضت آزادی ایران

تاسیس ۱۳۴۰

▪ **نهضت آزادی ایران** یک حزب سیاسی ایرانی است که در سال ۱۳۴۰ پس از اختلاف بین مهدی بازرگان، یدالله سجایی و شورای مرکزی جبهه ملی ایران ایجاد شد. محمد مصدق پس از تشکیل نهضت آزادی در پاسخ نامه مهدی بازرگان تأسیس نهضت آزادی را مورد تأیید قرار داد

▪ **سید محمود علایی طالقانی** روحانی شیعه ایرانی، نواندیش دینی، فعال سیاسی و اجتماعی، عضو جبهه ملی دوم و یکی از مؤسسين نهضت آزادی ایران بود. اولین امام جمعه تهران بعد از پیروزی انقلاب

▪ **مهدی بازرگان تبریزی** مؤسس حزب نهضت آزادی ایران، نخست‌وزیر دولت موقت، نماینده نخستین دوره مجلس شورای اسلامی بود

سفر شاه به قم و پیامد آن

در روز چهارم بهمن ماه ۱۳۴۱، شاه به قم رفت تا با سخنرانی در این شهر که کانون اصلی مخالفان بود، ثابت کند علما در مخالفت با اصول شش گانه یکپارچه نیستند.

علمای قم به رهبری امام خمینی استقبال از شاه و حضور در مراسم را تحریم کردند.

شهر قم یکپارچه تعطیل شد.

شاه برخلاف انتظارش با مشاهده این حوادث طی نطقی که با عصبانیت تمام ایراد شد، به روحانیت و اسلام اهانت کرد.

سفر شاه به قم (۴ بهمن ۱۳۴۱)

تحریم استقبال و حضور در مراسم از سوی امام و علما (بهمن ۴۱)

نطق شاه و اهانت به روحانیت و اسلام (۴ بهمن ۴۱)

برگزاری

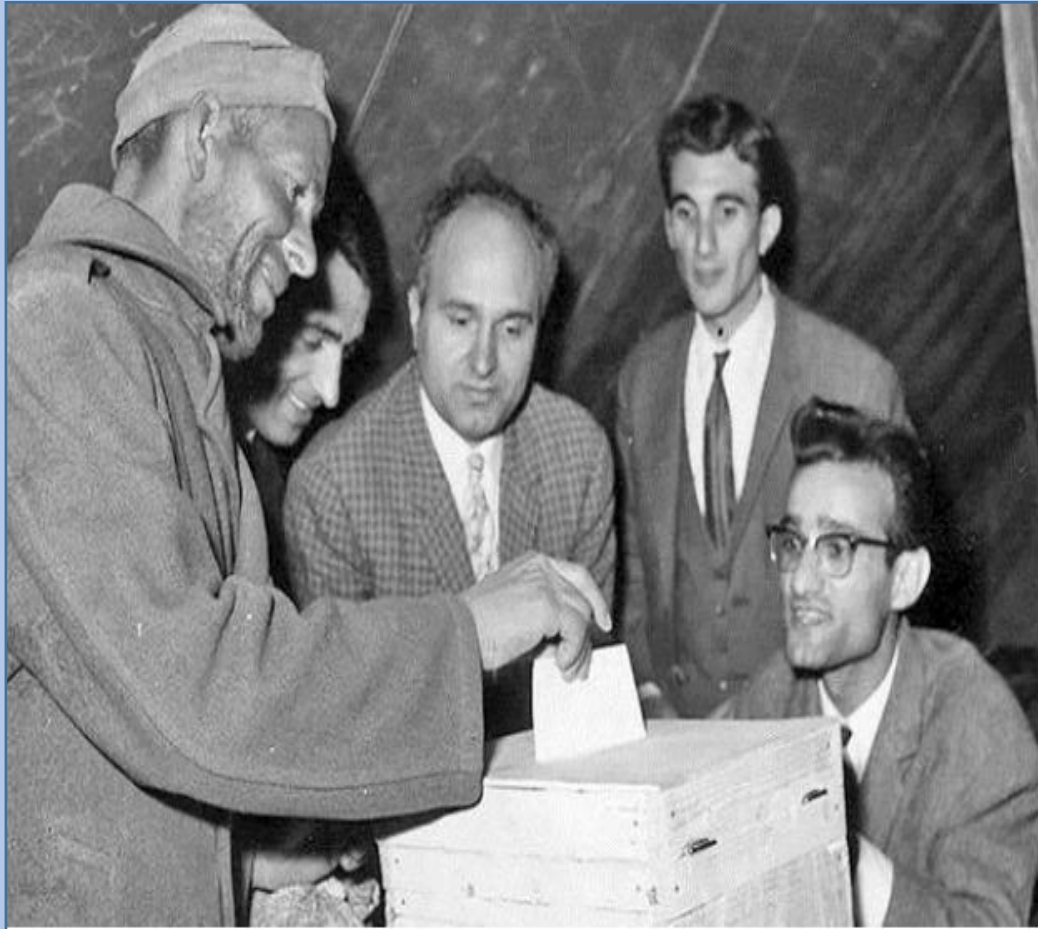
همه پرسی انقلاب سفید

برگزاری همه پرسی انقلاب سفید در ۶ بهمن ۱۳۴۱

برگزاری همه پرسی انقلاب سفید در ۶ بهمن ۱۳۴۱

در چنین شرایطی که **انتخابات تحریم شده بود**، شاه با اعمال فشار و خشونت، همه پرسی فرمایشی خود را در ۶ بهمن ۱۳۴۱ برپا کرد و در پی آن، **رئیس جمهور آمریکا و ملکه انگلیس این رفراندوم را به شاه تبریک گفتند.**

چند روز بعد، دولت علم تصویب نامه لغو شده **انجمن های ایالتی و ولایتی** را به صورت ماده اصلاحی قانون انتخابات به مورد اجرا گذاشت و **این کار مورد اعتراض امام خمینی واقع شد**، و آن را از نظر قانون اساسی و شرع بی اعتبار دانست.

برگزاری همه پرسی اصول ششگانه در ۶ بهمن ۱۳۴۱

حمایت ملکہ انگلستان و رئیس جمهور آمریکا از اصلاحات محمد رضا شاه

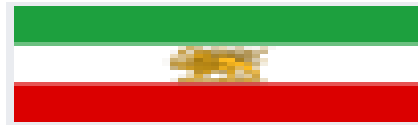

تحويل اسناد زمين ها (اصلاحات ارضی)

همه پرسشی انقلاب سفید شاه و ملت

نتیجه

درصد	شمار رأی‌ها	رأی
۹۹٫۹۲٪	۵,۵۸۹,۷۱۱	آری ✓
۰٫۰۷٪	۴,۱۱۵	نه ✗

تاریخ برگزاری: ۶ بهمن ۱۳۴۱
رای زنان به حساب نمی‌آمد
منبع: [۱]

اعلام نتیجه همه پرسشی انقلاب سفید

اسدالله علم / صدور فرمان اجرای انقلاب سفید

امام خمینی / واکنش نسبت به تصویب قانون نامه

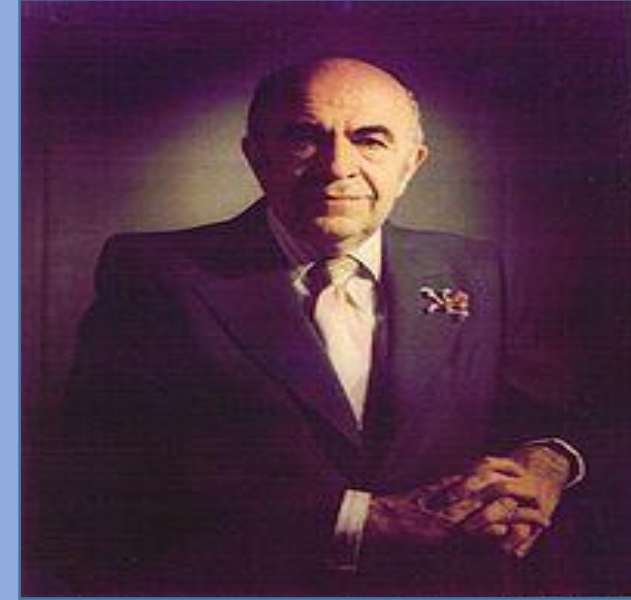
علی امینی

اسدالله علم

حسنعلی منصور

امیر عباس هویدا

انقلاب سفید یا انقلاب شاه و مردم نام یک سلسله تغییرات اقتصادی و اجتماعی شامل اصول نوزده گانه است که در دوره پادشاهی محمد رضا شاه و با یاری نخست وزیران وقت علی امینی، اسد الله علم، حسنعلی منصور و امیرعباس هویدا در ایران به تحقق پیوست. انقلاب سفید در مرحله نخست، پیشنهادی شامل شش اصل بود که محمدرضا شاه در کنگره ملی کشاورزان درتهران در تاریخ ۲۱ دی ۱۳۴۱ خبر اصلاحات و همه‌پرسی را برای پذیرش یا رد آن به کشاورزان و عموم مردم ارائه داد. پس از آن در تاریخ ۶ بهمن ۱۳۴۱ این اصول نوزده گانه به همه پرسی گذاشته شد. شاه این اصلاحات را انقلاب سفید نامید زیرا انقلابی مسالمت آمیز و بدون خونریزی بود

اصول نوزده گانه انقلاب سفید

۲.۱ اصل اول: اصلاحات ارضی و الغای رژیم ارباب و رعیتی

۲.۲ اصل دوم: ملّی کردن جنگل‌ها و مراعات

۲.۳ اصل سوم: فروش سهام کارخانجات دولتی به عنوان پشتوانه اصلاحات ارضی

۲.۴ اصل چهارم: سهم کردن کارگران در سود کارخانه‌ها

۲.۵ اصل پنجم: اصلاح قانون انتخابات ایران به منظور دادن حق رأی به زنان و حقوق برابر سیاسی با مردان

۲.۶ اصل ششم: ایجاد سپاه دانش

۲.۷ اصل هفتم: ایجاد سپاه بهداشت

۲.۸ اصل هشتم: ایجاد سپاه ترویج و آبادانی

۲.۹ اصل نهم: ایجاد خانه‌های اصناف و شوراهای داوری

۲.۱۰ اصل دهم: ملّی کردن آب‌های کشور

۲.۱۱ اصل یازدهم: نوسازی شهرها و روستاها با کمک سپاه ترویج و آبادانی

۲.۱۲ اصل دوازدهم: انقلاب اداری و انقلاب آموزشی

۲.۱۳ اصل سیزدهم: فروش سهام به کارگران واحدهای بزرگ صنعتی یا قانون گسترش مالکیت واحدهای تولیدی

۲.۱۴ اصل چهاردهم: مبارزه با تورم و گران‌فروشی و دفاع از منافع مصرف‌کنندگان

۲.۱۵ اصل پانزدهم: تحصیلات رایگان و اجباری

۲.۱۶ اصل شانزدهم: تغذیه رایگان برای کودکان خردسال در مدرسه‌ها و تغذیه رایگان شیرخوارگان تا دو سالگی با مادران

۲.۱۷ اصل هجدهم: پوشش بیمه‌های اجتماعی برای همه ایرانیان

۲.۱۸ اصل هجدهم: مبارزه با معاملات سوداگرانه زمین‌ها و اموال غیرمنقول

۲.۱۹ اصل نوزدهم: مبارزه با فساد، رشوه‌گرفتن و رشوه‌دادن

تمبر یادبود اصلاحات ارضی

تمبر یادبود ملی کردن جنگل ها

تمبر یادبود فروش سهام کارخانجات به کارگران

تمبر یادبود سهام کردن کارگران در سود کارخانجات

تمبر یادبود اصلاح قانون انتخابات

تمبر یادبود ایجاد سپاه دانش

خسته نباشید

موفق و سربلند باشید / احمد اسدی اقدم - آذربایجان شرقی . مرند

تاریخ

کانال تخصصی «تاریخ من» @tarikheeman3